

بررسی ارتباط بین کیفیت حسابرسی و پایداری سود در شرکتهای دارویی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

چکیده

هدف این پژوهش بررسی تأثیر کیفیت حسابرسی بر پایداری سود در شرکتهای دارویی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد. برای دستیابی به اهداف پژوهش، جامعه و نمونه آماری پژوهش شامل ۲۵ شرکت دارویی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران که در صنعت دارو فعالیت داشته اند را در طی یک دوره ۷ ساله از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۶ مورد بررسی قرار گرفته است. جهت آزمون فرضیه های پژوهش از یک مدل رگرسیونی تک متغیره با بکارگیری نرم افزار spss استفاده شده است و در نهایت یک مدل کلی رگرسیون چند متغیره ارائه شده است. نتایج پژوهش نشان می دهد که کیفیت حسابرسی می تواند بر پایداری سود شرکت ها تأثیر داشته باشد. رابطه بین متغیرهای کیفیت حسابرسی و پایداری سود بصورت یک- رابطه مثبت و معنادار می باشد. همچنین نتایج نشان می دهد شرکتهایی که از حسابرسان با کیفیت بالا استفاده می کنند در آینده تأثیر آن را بر روی پایداری سود خود مشاهده نمایند.

کلیدواژه ها: کیفیت حسابرسی، پایداری سود، اندازه موسسه حسابرسی، قدمت موسسه حسابرسی و شهرت موسسه حسابرسی

کاوه پرندین^۱

۱- استادیار، گروه حسابداری، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.
kaveparndin1397@gmail.com

احسان مهري^۲

۲- کارشناس ارشد، حسابداری، تهران، ایران.
ehsanmehri1394@gmail.com

سید حسام وقفی^۳

۳- استادیار، گروه حسابداری، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران. (نویسنده مسول)
vaghfi2016@gmail.com

DOI:

10.30495/jmemiau.2022.576133.1135

تاریخ دریافت مقاله:

۱۸ مهر ۱۳۹۷

تاریخ پذیرش مقاله:

۳۰ مرداد ۱۴۰۱

تاریخ چاپ مقاله:

۳۱ مرداد ۱۴۰۱

مشکلات نمایندگی در نتیجه ی تضاد منافی است که بین مدیران و سهامداران ایجاد می‌شود. همچنین، همین تضاد منافع به نحو دیگری میان سهامداران کنترل کننده ی شرکت (سهامداران عمده) و سهامداران اقلیت نیز وجود دارد. وجود چنین تضاد منافی باعث ایجاد مسائل و مشکلات نمایندگی و در نهایت منجر به هزینه‌های نمایندگی شده که به شرکت و ذینفعان آن منتقل می‌شود. در همین راستا، هزینه‌های نمایندگی ناشی از تلاش‌های مالکان برای کنترل مدیران، اغلب قابل توجه و با اهمیت است. از سویی دیگر، مدیران نیز مایلند ثابت کنند که آنان نسبت به منافع سهامداران مسئول بوده و به دنبال افزایش ثروت سهامداران هستند (بکرو همکاران، ۱۹۹۸)؛ بنابراین، هر دو گروه (مالکان و مدیران) مایل به استفاده از خدمات حسابرسی مستقل هستند، بدین ترتیب، حسابرسی به عنوان راهکاری کارآمد برای محدود کردن اختیارات مدیران در روابط قراردادی محسوب می‌شود (علوی و همکاران، ۱۳۹۴). صورت‌های مالی بخش عمده‌ای از اطلاعات مورد نیاز سرمایه‌گذاران و اعتباردهندگان را فراهم می‌کند که شرکت را تأمین می‌کند. براساس چنین سطح اعتمادی به صورت‌های مالی، نقش حسابرسان نیز نقش حیاتی است. حسابرسی صورت‌های مالی امری ضروری است زیرا صورت‌های مالی حسابرسی شده می‌تواند این اطمینان را برای سرمایه‌گذاران و اعتباردهندگان فراهم کند که اطلاعاتی معتبر و قابل اتکا در اختیار آنان قرار می‌گیرد؛ بنابراین، حسابرسی صورت‌های مالی می‌تواند ارزش افزوده اقتصادی برای یک شرکت ایجاد کند. با در نظر گرفتن اهمیت خدمات حسابرسی و عدم امکان مشاهده ی مستقیم کیفیت حسابرسی، پیدا کردن روشی اثربخش برای کنترل کیفیت حسابرسی، موضوعی ضروری است (هوغان، ۱۹۹۷).

حسابرسی در اغلب شرکت‌ها دارای لایه‌های متفاوتی است که مهم‌ترین لایه آن راهنمایی شرکت‌های در جهت رسیدن به سود مستمر و پایدار است نقش حسابرسان در ارزیابی پایداری سود شرکت‌ها نه تنها به کمیت سود بلکه به کیفیت آن نیز توجه می‌شود به عبارت دیگر پایداری سود شرکت‌ها به تجزیه و تحلیل حسابرسان در قدرت سودآوری و ضریب اطمینان بستگی کامل دارد حسابرسی نشان دهنده مشکلات مختلفی در شرکت‌های مشتری است که سبب ایجاد تأثیرات متفاوت بر پایداری سود می‌شود (فریمانی و الیاسی، ۱۳۹۴). رسوایی‌های مالی شرکت‌ها، طی دو دهه اخیر، منجر به نشانه رفتن انگشت اتهام به سوی حسابرسان و کیفیت حسابرسی شده است. در پاسخ به این وقایع، کیفیت حسابرسی از سوی قانونگذاران در کشورهای پیشرو، مورد توجه و مطالبه جدی قرار گرفت (علوی و همکاران، ۱۳۹۴). به‌طور کلی هدف حسابرسان حفاظت از منافع سهامداران در مقابل تحریفات و اشتباهات با اهمیت موجود در صورت‌های مالی است. حسابرسان به منظور اعتبار حرفه، شهرت حرفه ای خود و اجتناب از دعاوی حقوقی علیه خود به دنبال افزایش کیفیت حسابرسی هستند (نمازی و همکاران، ۱۳۹۰). برای افزایش اعتماد مردم به سرمایه گذاری در سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار اطلاعات حسابداری باید از ویژگی‌های کیفی نظیر مربوط بودن، قابلیت اتکا، قابلیت مقایسه و قابلیت فهم برخوردار باشند. برای آنکه استفاده کنندگان صورت‌های مالی به اطلاعات مالی این صورت‌ها اعتماد کنند بایستی این صورت‌های مالی، حسابرسی شوند. با توجه به مقوله جدایی مالکیت از مدیریت، بحث حاکمیت شرکتی و همچنین تئوری‌های مطرح شده مرتبط با آن از قبیل نمایندگی، نیاز به حسابرسی صورت‌های مالی شرکت‌ها کاملاً ضروری است. حسابرسی باعث ایجاد ارزش افزوده برای صورت‌های مالی می‌شود. یک موسسه حسابرسی مستقل و با مهارت، قادر به شناسایی ارائه نادرست اقلام صورت‌های مالی واحد مورد رسیدگی بوده و می‌تواند نسبت به ارائه صحیح آن بر صاحبکار خود تأثیرگذار باشد تا در نتیجه آن، اطلاعات مالی قابل اتکایی گزارش شود. رسیدن به این هدف مطلوب، با کیفیت حسابرسی ارتباط مستقیم دارد (علوی و همکاران، ۱۳۹۴). کیفیت حسابرسی به توانایی حسابرسی در کشف و رفع تحریف‌های با اهمیت و دستکاری در سود خالص گزارش شده مربوط می‌شود (پیری و همکاران، ۱۳۹۲). تحلیل گران مالی و سرمایه‌گذاران در تعیین جریان‌های نقد آتی به رقم سود حسابداری به عنوان تنها شاخص تعیین کننده توجه نمی‌کنند بلکه برای آن‌ها پایداری و تکرارپذیری بودن سود گزارش شده بسیار مهم است. آنان بیشتر از رقم نهایی سود به اقلام تشکیل دهنده آن توجه می‌کنند. بنابراین اگر سودهای مورد انتظار آتی و پایداری سود افزایش یابد مورد انتظار است که سرمایه گذاری واحد تجاری افزایش یابد و در نتیجه از آن‌جایی که مدیران تصمیمات سرمایه‌گذاری خود را طبق سودآوری واحد تجاری اتخاذ می‌کنند محتمل است که تصمیمات سرمایه‌گذاری مدیران، شامل اطلاعاتی در مورد کیفیت سود باشد (احمدپور و همکاران، ۱۳۹۴)

مبانی نظری

آنچه مطلوبیت سود را برای سهامداران افزایش می دهد کیفیت و پایداری آن است؛ اما آنچه میتواند باعث کنترل رفتار فرصت طلبانه ی مدیریت شده و مشکلات نمایندگی بین سهامداران و مدیران را کاهش دهد و منجر به ثبات میزان سود شود، حسابرسی است. حسابرسی که با کیفیت بالاتری انجام شود می تواند بر میزان ارقام تعهدی اختیاری اعمالی شده توسط مدیریت و کیفیت و پایداری سود نقش داشته باشد (امینی بشیرزاده ۱۳۹۳).

پایداری سود به معنای این است که تا چه حد نوآوری خاص در تحقق سودهای آینده باقی می ماند. هرچه پایداری سود بیشتر باشد، واحد تجاری توان بیشتری برای حفظ سودهای جاری دارد. بنابراین، کیفیت سود واحد تجاری بیشتر است (خدادی و همکاران، ۱۳۹۱). مشکلات نمایندگی در نتیجه ی تضاد منافع است که بین مدیران و سهامداران ایجاد می شود. همچنین، همین تضاد منافع به نحو دیگری میان سهامداران کنترل کننده ی شرکت (سهامداران عمده) و سهامداران اقلیت نیز وجود دارد. وجود چنین تضاد منفعی باعث ایجاد مسائل و مشکلات نمایندگی و در نهایت منجر به هزینه های نمایندگی شده که به شرکت و ذینفعان آن منتقل می شود. در همین راستا، هزینه های نمایندگی ناشی از تلاش های مالکان برای کنترل مدیران، اغلب قابل توجه و با اهمیت است. از سویی دیگر، مدیران نیز مایلند ثابت کنند که آنان نسبت به منافع سهامداران مسئول بوده و به دنبال افزایش ثروت سهامداران هستند (بکر و همکاران، ۱۹۹۸)؛ بنابراین، هر دو گروه (مالکان و مدیران) مایل به استفاده از خدمات حسابرسی مستقل هستند، بدین ترتیب، حسابرسی به عنوان راهکاری کارآمد برای محدود کردن اختیارات مدیران در روابط قراردادی محسوب می شود.

صورت های مالی بخش عمده ای از اطلاعات مورد نیاز سرمایه گذاران و اعتباردهندگان است که شرکت را تأمین می کند. براساس چنین سطح اعتمادی به صورت های مالی، نقش حسابرسان نیز نقش حیاتی است. حسابرسی صورت های مالی امری ضروری است زیرا صورتهای مالی حسابرسی شده می تواند این اطمینان را برای سرمایه گذاران و اعتباردهندگان فراهم کند که اطلاعاتی معتبر و قابل اتکا در اختیار آنان قرار می گیرد؛ بنابراین، حسابرسی صورت های مالی می تواند ارزش افزوده اقتصادی برای یک شرکت ایجاد کند. با در نظر گرفتن اهمیت خدمات حسابرسی و عدم امکان مشاهده ی مستقیم کیفیت حسابرسی، پیدا کردن روشی اثربخش برای کنترل کیفیت حسابرسی، موضوعی ضروری است. هدف اصلی تاسیس شرکتهای و موسسات انتفاعی تحصیل سود است و با توجه به پیشرفت تکنولوژی و گسترش شرکتهای عظیم تولیدی و بازرگانی در سطح بین المللی و رونق روز افزون بازارهای بورس سهام، یکی از معیارهای مهم ارزیابی عملکرد مدیریت واحدهای مختلف تجاری، پتانسیل سودآوری و ارزش سهام شرکتهای می باشد. بدیهی است، سرمایه گذاران (خریداران سهام) جهت خرید سهام، قدرت سودآوری آتی شرکتهای مختلف را پیش بینی کرده و بر اساس نتایج حاصله، تصمیمات لازم را اتخاذ می کنند. آنچه مسلم است، اینکه پیش بینی مزبور با استناد به تحلیل پایداری سود از کیفیت و اعتبار بیشتری برخوردار خواهد بود. سودهای گزارش شده در صورتهای مالی و گزارشات مالی به دلیل استفاده از حسابداری تعهدی و وجود قضاوت ها و ارزیابی های شخصی، نمی تواند به طور مناسب قدرت موسسه را در ایجاد جریانهای نقدی مطلوب منعکس نماید. پایداری سود یکی از ویژگی های کیفی مهم سود حسابداری است که بیانگر ثبات و تداوم سود حسابداری است (صالحی و همکاران، ۱۳۹۵).

سودهایی که از محل عملیات جاری واحدهای تجاری باشد به مراتب پایداری شان بیشتر از ارقام ذهنی گزارش شده در صورتهای مالی است. ارقام تعهدی نیز از این قاعده مستثنی نیستند زیرا در شناسایی و به حساب بردن آنها درجه ای از ذهنیت استفاده می شود که باعث پایداری پایین این ارقام می شود. سرمایه گذاران بالفعل و بالقوه برای تصمیم گیری درباره سرمایه گذاری منابع خود در سهام واحدهای تجاری به پایداری سود حسابداری توجه زیادی نشان می دهند زیرا به پیش بینی دقیق تر جریانهای نقدی مورد انتظارشان کمک میکند. سرمایه گذاران برای این که برآورد دقیقی از این جریانها داشته باشند لازم است که درک درستی از میزان پایداری سود داشته باشند تا بتوانند پایداری سود کل شرکت را به نحو دقیق برآورد کنند و تصمیمات اقتصادی مناسبتری اتخاذ نمایند (بکر و همکاران، ۱۹۹۸). کیفیت حسابرسی با اطمینانی که به سرمایه گذاران در خصوص کاهش ریسک نمایندگی و کاهش ریسک اطلاعاتی می دهد، می تواند این امکان را برای سرمایه گذاران فراهم کند که اطلاعات مفیدی را از گزارش های سالانه شرکتهای در بورس اوراق بهادار، برای تصمیم های سرمایه گذاری استخراج کنند (صالحی و همکاران، ۱۳۹۵).

پایداری سود

هدف گزارشگری مالی، فراهم کردن اطلاعاتی است که برای تصمیمات جاری سودمند باشد. با توجه به تاکید بر سودمندی تصمیم، کیفیت گزارشگری مالی مورد علاقه کسانی است که از گزارش های مالی برای اهداف قراردادی و تصمیمات سرمایه گذاری استفاده می کنند. کیفیت سود از عوامل کیفیت گزارشگری مالی است. چند ساختار وجود دارد که برای انعکاس کیفیت سود در تحقیقات حسابداری تلاش می کنند. ساختارهای مورد استفاده برای بررسی کیفیت سود از خواص سری های زمانی سود یعنی پایداری سود استفاده می کنند. پایداری سود از جمله ویژگی های کیفی سود حسابداری به شمار می آید که براساس اطلاعات حسابداری است و سرمایه گذاران را در ارزیابی سودهای آتی و جریان های نقدی شرکت کمک می کند. علاوه بر اینکه رقم سود گزارش شده برای سرمایه گذاران مهم است و بر تصمیم های آن ها تاثیر دارد، پایداری سود به عنوان

یکی از ویژگی های کیفی سود مورد توجه سرمایه گذاران است و سرمایه گذاران در برآورد سودهای آتی و جریان های نقدی مورد انتظار خود تنها به رقم سود حسابداری توجه نمی کنند و به بخش پایدار سود بیشتر از بخش ناپایدار آن اهمیت می دهند. در واقع آن ها بیشتر از رقم نهایی سود به ارقام تشکیل دهنده آن توجه می کنند؛ بنابراین تصمیمات سرمایه گذاری به پایداری سود در دوره های آتی بستگی دارد. پایداری سودهای گزارش شده از لحاظ نظری و تجربی در رابطه با میزان واکنش سرمایه گذاران دایمی محسوب می شود و با قابلیت اتکای بیشتری توسط آنها قابل استفاده است. پایداری سود، تداوم و ثبات سود از یک دوره به دوره بعد را ارزیابی می کند و از طریق رگرسیون سود دوره جاری نسبت به سود دوره قبل برآورد می شود. پایداری سود به معنای تکرارپذیری (استمرار) سود جاری است. هر چه پایداری سود بیشتر باشد، یعنی شرکت توان بیشتری برای حفظ سود های دوره جاری دارد و فرض می شود کیفیت سود شرکت بالاتر است. آگاهی از پایداری سود می تواند در پیش بینی بازده ها مورد استفاده قرار گیرد. تاکید بر مفهوم پایداری سود از علاقمندی به شناخت نقش سودهای دوره جاری در ارزشیابی اوراق بهادار سرچشمه می گیرد. تحلیلگران مالی و سرمایه گذاران در تعیین جریان های نقدی آتی به رقم سود حسابداری به عنوان تنها شاخص تعیین کننده توجه نمی کنند، بلکه برای آنها پایداری و تکرارپذیر بودن سود گزارش شده بسیار مهم است (نیکومرام و پازوکی، ۱۳۹۴).

کیفیت حسابرسی

کیفیت حسابرسی، مفهوم پیچیده ای است. تعاریف گوناگونی از این مفهوم ارائه شده است، ولی این تعاریف از جامعیت و قابلیت پذیرش همگانی برخوردار نیستند. کیفیت حسابرسی دارای سه جنبه اساسی براساس فرآیند حسابرسی است. این سه جنبه شامل ورودی، خروجی و عوامل محیطی است. ورودی های موثر بر کیفیت حسابرسی شامل استانداردهای حسابرسی، ویژگی های فردی (مانند توانایی، تجربه، ارزش های اخلاقی و طرز تفکر حسابرس)، روش شناسی صحیح فرآیندهای حسابرسی، اثربخشی ابزارهای مورد استفاده و فنون کافی است. خروجی های موثر بر کیفیت حسابرسی، گزارش حسابرسی و ارتباطات حسابرس است. عوامل محیطی نیز شامل قوانین و مقررات و حاکمیت شرکتی است (هیئت استانداردهای حسابرسی و تضمین بین المللی، ۲۰۱۱).

در اغلب مطالعات پژوهشی (مانند دی آنجلو، ۱۹۸۱) کیفیت حسابرسی را احتمال کشف و گزارش انحرافات در سیستم حسابداری صاحبکار توسط حسابرس معین تعریف کرده اند. این رویکرد به تعریف کیفیت حسابرسی باعث شده است که بسیاری از پژوهشگران، حسابرسی را به عنوان فرآیند مضاعف توصیف کنند که در آن حسابرس وظیفه کشف و گزارش انحرافات از استانداردهای حسابداری را دارد. در حالی که هیچ ابهامی در مورد وظیفه اطمینان بخشی حسابرس در مورد عاری بودن صورتهای مالی از ارائه نادرست با اهمیت وجود ندارد، ولی این توصیف از کیفیت حسابرسی سودمندی آن را کمتر از واقع ارائه می کند. دامنه کیفیت حسابرسی از کشف و گزارش انحرافات از استانداردهای حسابداری به سوی اطمینان بخشی به کیفیت گزارشگری مالی افزایش یافته است؛ بنابراین، حسابرس با کیفیت بالا علاوه بر اظهارنظر در مورد مطابقت انتخاب های حسابداری صاحبکار با استانداردهای حسابداری، در مورد ارائه متصفانه گزارش های مالی از اقتصاد زیربنایی شرکت نیز اظهار نظر می کند (دی آنجلو، ۱۹۸۱).

پیشینه پژوهش

بندریان و همکاران (۱۳۹۷) به بررسی تاثیر تعدیل کنندگی کیفیت و تداوم حسابرسی بر رابطه بین ساختار مالکیت و مدیریت سود پرداختند. آزمون فرضیه‌ها با استفاده از روش آماری داده‌های تلفیقی با استفاده از اطلاعات ۱۷۰ شرکت منتخب انجام شده است. نتایج تحقیق نشان داد که کیفیت حسابرسی، تداوم انتخاب حسابرس، مالکیت نهادی و مالکیت مدیریتی باعث کاهش مدیریت سود می‌شوند. همچنین روابط تعاملی بین متغیرهای مزبور نیز نشان داد که با افزایش کیفیت و تداوم انتخاب حسابرس؛ مالکیت نهادی و مالکیت مدیریتی بصورت فزاینده باعث کاهش مدیریت سود می‌شوند.

ایمانی و همکاران (۱۳۹۶) مطالعه ای با عنوان آزمون پایداری سود و سودآوری بر سطح افشا مسئولیت اجتماعی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران انجام دادند. افشا مسئولیت اجتماعی به عنوان پل ارتباطی بین واحد تجاری و ذینفعان است. نتایج آزمون فرضیه ها بیانگر رابطه مثبت و معنادار پایداری سود و سودآوری شرکت ها با افشا مسئولیت اجتماعی می باشد.

حساس یگانه (۱۳۹۵) به بررسی تأثیر ساز و کارهای حاکمیت شرکتی بر کیفیت حسابرسی و مدیریت سود واقعی پرداخت. ساز و کارهای حاکمیت شرکتی با شاخصه‌های تمرکز مالکیت، اندازه هیئت مدیره، استقلال هیئت مدیره و وجود حسابرسی داخلی اندازه گیری شد و کیفیت حسابرسی با اندازه موسسه حسابرسی مورد سنجش قرار گرفت و برای اندازه گیری مدیریت سود واقعی از سه شاخص جریان نقد عملیاتی غیرعادی، هزینه‌های اختیاری غیرعادی و هزینه‌های تولید غیرعادی به عنوان نمایندگی برای مدیریت سود واقعی استفاده گردید. در این پژوهش تعداد ۸۱ شرکت طی سال‌های ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۱ مورد بررسی قرار گرفت. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که از بین ساز و کار حاکمیت شرکتی، اندازه هیئت مدیره و تمرکز مالکیت، تأثیر معناداری بر کیفیت حسابرسی ندارد ولی استقلال هیئت مدیره و وجود حسابرسی داخلی بر کیفیت حسابرسی تأثیرگذار است. همچنین ساز و کارهای حاکمیت شرکتی منجر به کاهش مدیریت سود واقعی می‌شود.

بهارمقدم و موسوی (۱۳۹۵) در تحقیقی به بررسی پایداری سود و شرایط اقتصادی بر مربوط بودن اطلاعات حسابداری به روش شبه تجربی پرداختند و بازه زمانی ۱۳۸۳ تا ۱۳۹۲ را مورد تحقیق قرار دادند. رابطه قیمت سهام با ارزش دفتری، سود هر سهم، سود پایدار هر سهم، سود ناپایدار هر سهم و شرایط اقتصادی کشور را بررسی نمودند. شرکت‌های نمونه در این تحقیق براساس این که آیا آن شرکت قادر به ثبت سرمایه گذاری خود در دارایی است یا خیر؟ به دو گروه سنتی و غیرسنتی تقسیم شدند. یافته‌های تحقیق حاکی از آن است که جداسازی سود پایدار و ناپایدار باعث افزایش مربوط بودن اطلاعات حسابداری می‌شود و میزان تاثیرگذاری سود پایدار بر قیمت سهام بیشتر از تأثیر سود ناپایدار است. همچنین در سال‌هایی که فرصت سرمایه گذاری بیشتر است، مربوط بودن اطلاعات حسابداری با سطح سرمایه گذاری رابطه منفی دارد و نیز بین مربوط بودن اطلاعات حسابداری با انتظارات رشد هیچ رابطه معناداری وجود ندارد.

میرزایی و قربانی (۱۳۹۵) به بررسی تاثیر کیفیت حسابرسی حسابرسان معتمد سازمان بورس بر پایداری سود شرکت ها در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. به منظور سنجش کیفیت حسابرسی، دستورالعمل ماده ۱۰ مؤسسات حسابرسی معتمد سازمان بورس و اوراق بهادار؛ و برای سنجش پایداری سود، به ترتیب، پژوهش های عبدالخالق (۲۰۱۴) و مشکی و نوردیده (۱۳۸۹)، مبنای عمل بوده است. جامعه آماری مورد بررسی، مشتمل بر ۱۲۸ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بوده که از طریق نمونه گیری به روش حذف سیستماتیک برای بازه زمانی ۱۳۹۴-۱۳۹۰ مورد مطالعه قرار گرفته اند. یافته های پژوهش با استفاده از روش رگرسیون خطی چند متغیره، استفاده از داده های تابلویی و روش اثرات ثابت، حاکی از این امر بود که کیفیت حسابرسی حسابرسان معتمد سازمان بورس بر اساس دستورالعمل ماده ۱۰، بر پایداری سود، تأثیر مثبت و معناداری دارد. همچنین پایداری سود شرکت ها، پس از وضع دستورالعمل ماده ۱۰، بصورت معناداری بهبود یافته است.

صالحی و همکاران (۱۳۹۵) به بررسی تأثیر کیفیت حسابرسی بر پایداری سود (مطالعه موردی: شرکت‌های درمانده مالی نسبت به دیگر شرکت‌های بورس اوراق بهادار تهران) پرداختند. آن‌ها نشان دادند که اندازه‌ی حسابرس و تخصص حسابرس با پایداری سود ارتباط مثبت معناداری داشته است؛ اما تداوم تصدی حسابرس رابطه‌ی معناداری با پایداری سود نداشته است. همچنین، نتایج نشان داد که شدت ارتباط بین کیفیت حسابرسی (اندازه و تخصص حسابرس) و پایداری سود در بین شرکت‌های درمانده‌ی مالی نسبت به شرکت‌های غیر درمانده‌ی مالی شدیدتر بوده است.

فصلنامه مهندسی مدیریت نوین - دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهقان

صالح نژاد و همکاران (۱۳۹۴) به بررسی تأثیر رشد پایدار سود بر واکنش قیمت سهام به ویژگی‌های پیش بینی سود هر سهم پرداخت در این تحقیق ۱۰۴ شرکت از شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مورد بررسی قرار گرفت. یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد واکنش بازار سرمایه به اخبار بد پیش بینی و افق پیش بینی سود هر سهم در شرکت‌های با رشد پایدار سود، متفاوت از سایر شرکت‌هاست. این در حالی است که واکنش بازار سرمایه به اخبار خوب و دقت پیش بینی سود هر سهم تحت تأثیر رشد پایدار سود نیست.

مهری و همکاران (۱۳۹۴) به بررسی ارتباط بین کیفیت حسابرسی و پایداری سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد. برای دستیابی به اهداف پژوهش تعداد ۱۵۵ شرکت و ۳۴ موسسه حسابرسی بین سال‌های ۱۳۸۷ تا ۱۳۸۹ مورد بررسی قرار گرفت و مدلی برای آن عنوان کردند که در این مدل متغیر مستقل کیفیت حسابرسی است که برای سنجش آن از پرسشنامه استاندارد استفاده شد که ۴ عامل اندازه موسسه حسابرسی قدمت و تجربه موسسه حسابرسی شهرت موسسه حسابرسی و دعاوی حقوقی بر علیه موسسه حسابرسی را شامل شده و برای اندازه‌گیری متغیر وابسته که پایداری سود می‌باشد از مدل دچوودوچو که در سال ۲۰۰۲ ارایه شده است استفاده کردند. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که کیفیت حسابرسی می‌تواند بر پایداری سود شرکت‌ها تأثیر داشته باشد رابطه بین متغیرهای کیفیت حسابرسی و پایداری سود بصورت یک رابطه مثبت و معنادار می‌باشد. نتایج کلی این پژوهش نشان می‌دهد شرکت‌هایی که از حسابرسان با کیفیت بالا استفاده می‌کنند می‌توانند در آینده تأثیر آن را بر روی پایداری سود خود مشاهده نمایند.

نیکومرام و پازوکی (۱۳۹۴) به بررسی پاداش مدیریت و پایداری سود پرداختند. نتایج تحقیق نشان می‌دهد رابطه ای مثبت و مستقیم میان پاداش مدیریت و پایداری سود وجود دارد؛ به عبارت دیگر، هرچه پایداری سود افزایش یابد، پاداش مدیریت نیز افزایش می‌یابد. همچنین شواهد دیگر پژوهش نشان می‌دهد که با افزایش اندازه شرکت، پاداش مدیران نیز افزایش می‌یابد. کیفیت اقلام تعهدی اثری منفی و معکوس بر پاداش مدیریت دارد. نسبت بدهی بر پاداش مدیریت تأثیر ندارند.

پرویزی و همکاران (۱۳۹۳) به بررسی ارتباط بین کیفیت حسابرسی و پایداری سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که کیفیت حسابرسی می‌تواند بر پایداری سود شرکت‌ها تأثیر داشته باشد. رابطه بین متغیرهای کیفیت حسابرسی و پایداری سود بصورت یک رابطه مثبت و معنادار می‌باشد. نتایج کلی این پژوهش نشان می‌دهد شرکت‌هایی که از حسابرسان با کیفیت بالا استفاده می‌کنند می‌توانند در آینده تأثیر آن را بر روی پایداری سود خود مشاهده نمایند.

ابراهیم سلیم (۲۰۱۷) پژوهشی با عنوان کیفیت حسابرسی، تامین مالی بدهی و مدیریت درآمد: نمونه موردی کشور اردن انجام داد. نتایج نشان داد که کیفیت حسابرسی (مستقل حسابرسی، اندازه، تخصص و استقلال) و تامین مالی بدهی (کمبود) باعث کاهش توانایی مدیریت سود و در نتیجه افزایش کیفیت گزارشگری مالی می‌شود.

موهدنور و همکاران (۲۰۱۵) در تحقیقی به بررسی تأثیر انگیزه‌های فرصت طلبی مدیریت و عوامل کاهنده آن بر مدیریت سود در بورس اوراق بهادار مالزی طی دوره زمانی ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۰ با استفاده از اطلاعات ۲۳۰ شرکت پرداختند. در این تحقیق از متغیرهای اهرم مالی، سود سهام و جریان نقد آزاد به عنوان معیارهای فرصت طلبی و انگیزه‌های تقلب استفاده شده بود و از کیفیت حسابرسی به عنوان عامل کاهنده این انگیزه‌ها استفاده شده بود. نتایج تحقیق نشان داد که اهرم مالی، سود سهام و کیفیت حسابرسی باعث کاهش دستکاری در سود می‌شوند و جریان نقد آزاد با مدیریت سود رابطه مثبتی دارند. بولین و همکاران (۲۰۱۴) در تحقیق خود به بررسی تأثیر چرخش حسابرسان و تجربه و تخصص حرفه‌ای او بر کیفیت حسابرسان پرداخته‌اند. نتایج تحقیق نشان داد که چرخش اجباری حسابرسان، موجب بهبود کیفیت حسابرسی می‌شود، البته به شرط آنکه حسابرسان درست کاری و صداقت مدیریت را باور داشته باشند. کویب و جاروبوب (۲۰۱۴) در تحقیقی به بررسی تأثیر کیفیت و تداوم حسابرسی بر رابطه بین ساختار مالکیت و مدیریت سود در بورس تونس با استفاده از اطلاعات ۶۱ شرکت و طی دوره زمانی ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۱ پرداختند. نتایج نشان داد که کیفیت حسابرسان و تداوم حسابرسی باعث کاهش اقلام تعهدی اختیاری می‌شوند. همچنین اثر تعاملی کیفیت و تداوم حسابرسی با مالکیت نهادی و مدیریتی باعث کاهش مدیریت سود ناشی از اقلام تعهدی اختیاری می‌گردد. ایتونن و همکاران (۲۰۱۳) در پژوهشی دریافتند که کیفیت حسابرسی با جنسیت شرکای حسابرسی رابطه دارد. آن‌ها کیفیت حسابرسی را از طریق اقلام تعهدی اختیاری (مدیریت سود) اندازه‌گیری نمودند. آن‌ها نشان دادند شرکت‌هایی که توسط شریک زن، حسابرسی می‌شوند، در مقایسه با سایر شرکت‌ها، مدیریت سود کمتری دارند. هم چنین به این نتیجه رسیدند که در این گونه شرکت‌ها مدیریت سود از نوع حداکثرسازی و حداقل سازی سود کمتر از سایر شرکت‌ها است. آن‌ها پیشنهاد می‌کنند که جنسیت شرکای حسابرسی عامل مهمی در تعیین

کیفیت حسابرسی است. لیف و ماتیس (۲۰۱۳) به بررسی تأثیر پایداری سود و اوضاع اقتصادی بر مربوط بودن اطلاعات حسابداری پرداختند. آن‌ها در این پژوهش شرکت‌ها را به دو دسته تقسیم کردند. نتایج پژوهش نشان داد آن دسته از شرکت‌هایی که به دلیل فعالیت در صنایع گوناگون از نظر سرمایه گذاری متفاوت هستند، درجه مربوط بودن متفاوتی دارند.

پرسش‌ها و فرضیه‌های پژوهش

مساله اصلی تحقیق در قالب سوالی به شرح زیر مطرح می‌شود:
آیا بین کیفیت حسابرسی و پایداری سود در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه وجود دارد یا خیر؟
برای پاسخگویی به سوالات تحقیق، ۱ فرضیه اصلی و ۴ فرضیه فرعی به صورت زیر تدوین شده است:

فرضیه اصلی

بین کیفیت حسابرسی و پایداری سود شرکت‌ها رابطه معناداری وجود دارد.

فرضیه فرعی

بین اندازه موسسه حسابرسی و پایداری سود شرکت‌ها رابطه معناداری وجود دارد.
بین قدمت موسسه حسابرسی و پایداری سود شرکت‌ها رابطه معناداری وجود دارد.
بین شهرت موسسه حسابرسی و پایداری سود شرکت‌ها رابطه معناداری وجود دارد.
بین دعای حقوقی بر علیه موسسه حسابرسی و پایداری سود شرکت‌ها رابطه معناداری وجود دارد.

روش پژوهش

روش پژوهش، توصیفی، از حیث هدف در محدوده‌ی پژوهش‌های کاربردی و از نوع همبستگی می‌باشد. بدین صورت که نتایج بدست آمده می‌تواند مورد استفاده مدیران، تحلیلگران مالی و حتی سهامداران قرار گیرد. براساس نوع جمع آوری داده‌ها، تحقیق مذکور کمی می‌باشد. از طرفی دیگر، پژوهش حاضر از نوع پس‌رویدادی است، یعنی بر مبنای تجزیه و تحلیل اطلاعات گذشته (صورت‌های مالی شرکت‌ها) انجام می‌گیرد. همچنین شیوه‌ی استدلال پژوهش قیاسی - استقرایی است.

قیاسی به دلیل آنکه برای چهارچوب نظری و پیشینه‌ی پژوهش از مسیر کتابخانه، مقالات و اینترنت استفاده شده است و استقرایی به دلیل آنکه جمع آوری اطلاعات از مسیر داده‌های اولیه برای قبول یا رد فرضیه‌ها انجام پذیرفته است؛ و نتایج حاصله به کل جامعه‌ی آماری مورد نظر از شرکت‌های سهامی عام پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تعمیم داده شده است.

جمع آوری داده‌های پژوهش

اطلاعات مورد نیاز برای انجام این تحقیق به روش کتابخانه‌ای و همچنین داده‌های مربوط به متغیرها که از صورت‌های مالی شرکت‌های نمونه و نیز بانک‌های اطلاعاتی پارس پور تفولویو، تدبیر و دنا سهم جمع آوری شده است، بدست آمده است.

تعریف متغیرها

کیفیت حسابرسی

برداشت از کیفیت مفهومی حسابرسی و کیفیت واقعی حسابرسی نیز دو مفهوم متفاوت است. اگرچه، توجه به کیفیت واقعی حسابرسی به جای برداشت از کیفیت حسابرسی از اهمیت بیشتری برخوردار است، اما نباید فراموش کرد که اندازه گیری کیفیت واقعی حسابرسی به سادگی میسر نیست. چرا که کیفیت واقعی حسابرسی غیر قابل مشاهده است و فقط می‌توان آنرا پس از اجرای حسابرسی ارزیابی کرد. برداشت از

فصلنامه مهندسی مدیریت نوین - دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهقان

کیفیت حسابرسی در میان گروه های ذینفعان متفاوت است، همچنین ذینفعان مختلف به احتمال زیاد دارای دیدگاه های مختلف در خصوص کیفیت حسابرسی هستند (صفری بیدسکان و همکاران، ۱۳۹۵).

اندازه موسسه

از دیدگاه حسابرسان، اندازه ی موسسه ی حسابرسی یکی از ویژگی های است که بر کیفیت حسابرسی اثر دارد (واعظ و همکاران، ۱۳۹۲). یکی از مهم ترین عوامل اندازه گیری کیفیت حسابرسی اندازه شرکت حسابرسی است که این دو با هم رابطه مستقیم دارند، به طوری که هر چه اندازه شرکت حسابرسی بزرگتر باشد، کیفیت حسابرسی هم بالاتر خواهد بود. منظور از اندازه حسابرسی، حسن شهرت حسابرسی (نام تجاری) است. به دلیل حسن شهرت حسابرسی، اعتبار اطلاعات صورت های مالی افزایش یافته و لذا کیفیت حسابرسی بالاتر خواهد بود (تندلو و ونستراثلن، ۲۰۰۸).

شهرت موسسات حسابرسی و حسابرسان

شهرت حسابرسان می تواند به اندازه ای مهم باشد که بازار سرمایه و فعالان آن ممکن است کیفیت حسابرسی را براساس شهرت او و نه توانایی اش برای کشف و گزارش اشتباهات با اهمیت - صورت های مالی ارزیابی نمایند (هوگان، ۱۹۹۷). واتز و زیمرمن (۱۹۸۶) استدلال می کنند که شهرت و اعتبار، انگیزه های قوی برای مستقل ماندن حسابرسان است. کسب اعتبار از طریق گزارشگری موارد نقض، پرهزینه است اما پس از - تحقق، تقاضا برای خدمات حسابرسی و حق الزحمه آنان افزایش یافته و حسابرسی به عنوان ضمانت استقلال وی تلقی می شود. موسسه های حسابرسی که شهرت بیشتری دارند به خاطر استفاده از حسابرسان متبحر و آموزش دیده و کنترل کیفی معمولاً قوی دارای حسابرسان مستقل تری هستند. تقریباً تمام تحقیقات نشان داده است که هر چه موسسه حسابرسی از شهرت بیشتری برخوردار باشد امکان خلاف و عدم استقلال در آن کمتر است (سجادی و ابراهیمی مند، ۱۳۸۴).

قدمت موسسه

از دیدگاه برخی، موسسات با تجربه و شناخته شده قدیمی (در صورت مدیریت مناسب) بهتر می توانند بقاء یابند و همانند گذشته بخش قابل توجهی از بازار را به خود اختصاص دهند. بنابراین یکی از متغیرهایی که به عنوان عامل تأثیرگذار بر کیفیت حسابرسی تلقی می شود قدمت (سابقه) موسسه حسابرسی است.

دعاوی حقوقی

مسئولیت بالقوه حسابرسان در برابر اشخاصی که ممکن است از عملکرد نادرست آنان زیان ببینند به مراتب بیشتر از پزشکان یا سایر افراد حرفه ای است. تغییرات در افشای اطلاعات اجرای عملیات در گزارش حسابرسی می تواند اثرات مهمی بر تفسیر استفاده کنندگان از نقش و مسئولیت حسابرسی و در نتیجه کاهش دعاوی حقوقی علیه حسابرسی داشته باشد (بیات و همکاران، ۱۳۹۴).

پایداری سود

پایداری سود از جمله ویژگی های کیفیت سود مبتنی بر اطلاعات حسابداری شمرده می شود و شاخصی است که به سرمایه گذاران در ارزیابی سودهای آتی و جریان های نقدی شرکت کمک می کند. سرمایه گذاران در برآورد سودهای آتی و جریان های نقدی مورد انتظارشان به بخش پایدار سود بیشتر از بخش ناپایدار آن اهمیت می دهند (بیات و همکاران، ۱۳۹۴).

جامعه و نمونه آماری

جامعه و نمونه آماری این تحقیق را ۲۵ شرکت دارویی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در بازه زمانی ۱۳۹۴-۱۳۸۸ داده است. این شرکت ها شامل زهراوی، داروسازی عبیدی، داروسازی فارابی، گروه دارویی سبحان، داروسازی لقمان، شیمی دارویی داروپخش، البزر دارو، ایران دارو، داروسازی ابوریحان، داروسازی اسوه، داملران رازک، دارویی رازک، داروسازی داروسازی کوثر، روز دارو، سینا دارو، دارویی

اکسیر، داروسازی امین، داروسازی جابرین حیان، فرآورده‌های تزریقی، کارخانجات دارو پخش، کیمیدارو، پارس دارو، تولید دارو، تهران شیمی و تولید مواد داروپخش است.

یافته‌های پژوهش

در انجام این تحقیق، یک فرضیه اصلی و چهار فرضیه فرعی آزمون شده است. هدف اصلی از انجام این تحقیق در قالب فرضیه اصلی ارائه شده است، بررسی ارتباط بین کیفیت حسابرسی و پایداری سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است. در این پژوهش باتوجه به متغیرهای وابسته و مستقل که اطلاعات آن‌ها بدست آمده، مدلی در قالب یک فرضیه اصلی و چهار فرضیه فرعی تخمین زده شده است. در هر کدام از این مدل‌ها ضرایب متغیرهای وابسته و مستقل، مقدار ثابت، معناداری هر یک از این ضرایب، معنادار بودن کل مدل و ضریب تعیین بررسی و تحلیل شده است. نتایج نشان می‌دهد که کیفیت حسابرسی می‌تواند تأثیری بر پایداری سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران داشته باشد. مدل آزمون فرضیه‌ها رگرسیون چند متغیره به شرح معادله ۱ است.

$$EPERS = b_0 + b_1SOIN + b_2AOIN + b_3 FOIN + b_4 LOIN \quad (1)$$

EPERS = پایداری سود

SOIN = اندازه موسسه حسابرسی

AOIN = قدمت موسسه حسابرسی

FOIN = شهرت موسسه حسابرسی

LOIN = دعاوی حقوقی بر علیه موسسه حسابرسی

آزمون فرضیات تحقیق

هر کدام از فرضیه‌های اصلی پژوهش، از طریق آزمون رگرسیون حداقل مربعات تعمیم یافته و بین سرمایه فکری و چهار شاخص عملکرد مالی، طبق الگوی معادله ۱ به دست آمده است.

فرضیه فرعی اول

نتایج آماری آزمون فرضیه فرعی اول در جدول ۱ آمده است.

جدول ۱ نتایج آماری آزمون فرضیه فرعی اول

مدل	ضریب همبستگی R	ضریب تعیین R ²	آماره F	سطح معنی داری Sig	آماره دوربین واتسون	نتیجه مدل
۱	۰/۴۹۱	۰/۲۴۱	۵/۲۳۴	۰/۰۲۹	۱/۷۱	معنی دار است

در جدول ۱ میزان همبستگی بین متغیرها را نشان می‌دهد، برای بررسی میزان همبستگی بین متغیرها، دوربین واتسون باید در محدوده ۱/۵ تا ۲/۵ باشد که در حال حاضر درنگاره بالا آماره دوربین واتسون ۱/۷۱۱ می‌باشد و در این محدوده قرارداد که نشان می‌دهد بین متغیرها خود همبستگی (همبستگی کاذب) وجود ندارد و متغیرها مستقل از یکدیگر هستند و می‌توان از مدل رگرسیونی جهت آزمون فرضیه‌ها استفاده کرد. آماره F نشان دهند این مطلب می‌باشد که سطح معنی داری (sig= ۰/۰۲۹) کمتر از سطح خطای قابل قبول (α=۰/۰۵) است لذا با ۹۵ درصد اطمینان می‌توان ادعا کرد که مدل رگرسیون معنی دار بوده و فرض خطی بودن رابطه بین دو متغیر اندازه موسسه حسابرسی و پایداری سود تایید می‌شود. ضریب تعیین محاسبه شده برابر با ۰/۲۴۱ می‌باشد که بیان کننده این مطلب است که با فرض ثابت بودن سایر عوامل، ۲۴/۱٪ از تغییرات در پایداری سود توسط تغییرات در اندازه موسسه حسابرسی توضیح داده می‌شود. جدول ۲ نتایج بررسی ضرایب رگرسیون خطی ساده فرضیه فرعی اول را نشان می‌دهد.

فصلنامه مهندسی مدیریت نوین - دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهقان

جدول ۲ نتایج بررسی ضرایب رگرسیون خطی ساده فرضیه فرعی اول

نتیجه آزمون	سطح معنی داری	آماره T	ضریب استاندارد		مدل
			ضریب استاندارد	ضریب غیر استاندارد	
			بتا	انحراف استاندارد	
معنی دار است	۰/۰۰۰	۵/۷۰۱	۰/۰۵۸	۰/۲۸۹	مقدار ثابت
معنی دار است	۰/۰۲۹	۲/۵۷۶	۰/۴۹۱	۰/۰۶۹	اندازه موسسه حسابرسی

در جدول ۲ و باتوجه به آماره t بدست آمده برای متغیراندازه موسسه حسابرسی که سطح معنی داری ۰/۰۲۹ را نشان می‌دهد و مقدار به‌دست آمده در بتا ۰/۴۹۱، با ضریب اطمینان ۹۵٪ می‌توان گفت فرضیه H0 رد و فرضیه H1 پذیرفته می‌شود یعنی اینکه بین اندازه موسسه حسابرسی و پایداری سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه خطی وجود دارد. با توجه به مدل بالا پایداری سود می‌تواند رابطه با اندازه موسسه حسابرسی در شرکت‌های بورس اوراق بهادار تهران داشته باشد و وقتی که علامت ضریب متغیر مستقل اندازه موسسه حسابرسی مثبت است یعنی اینکه اندازه موسسه حسابرسی می‌تواند تأثیر مثبتی بر پایداری سود داشته باشد.

فرضیه فرعی دوم

نتایج آماری آزمون فرضیه فرعی دوم در جدول ۳ آمده است.

جدول ۳ نتایج آماری آزمون فرضیه فرعی دوم

مدل	ضریب همبستگی R	ضریب تعیین R2	آماره F	سطح معنی داری Sig	آماره دوربین واتسون	نتیجه مدل
۲	۰/۴۳۳	۰/۱۸۷	۵/۱۲۱	۰/۰۲۵	۱/۹۱	معنی دار است

جدول ۳ میزان همبستگی بین متغیرها را نشان می‌دهد. برای بررسی میزان همبستگی بین متغیرها دوربین واتسون باید در محدوده ۱/۵ تا ۲/۵ باشد که در حال حاضر در نگاره بالا آماره دوربین واتسون ۱/۹۱ می‌باشد و در این محدوده قرار دارد که نشان می‌دهد بین متغیرها خود همبستگی (همبستگی کاذب) وجود ندارد و متغیرها مستقل از یکدیگر هستند و می‌توان از مدل رگرسیونی جهت آزمون فرضیه‌ها استفاده کرد. آماره F نشان دهنده این مطلب می‌باشد که سطح معنی داری (Sig = ۰/۰۲۵) کمتر از سطح خطای قابل قبول (α = ۰/۰۵) است لذا با ۹۵ درصد اطمینان می‌توان ادعا کرد که مدل رگرسیون معنی دار بوده و فرض خطی بودن رابطه بین دو متغیر قدمت موسسه حسابرسی و پایداری سود تایید می‌شود. ضریب تعیین محاسبه شده برابر با ۰/۱۸۷ می‌باشد که بیان کننده این مطلب است که با فرض ثابت بودن سایر عوامل، ۱۸/۷٪ از تغییرات در پایداری سود توسط تغییرات در قدمت موسسه حسابرسی توضیح داده می‌شود. جدول ۴ نتایج بررسی ضرایب رگرسیون خطی ساده فرضیه فرعی دوم را نشان می‌دهد.

جدول ۴ نتایج بررسی ضرایب رگرسیون خطی ساده فرضیه فرعی دوم

نتیجه آزمون	سطح معنی داری	آماره T	ضریب استاندارد		مدل
			ضریب استاندارد	ضریب غیر استاندارد	
			بتا	انحراف استاندارد	
معنی دار است	۰/۰۱۳	۳/۰۹۸	۰/۰۷۹	۰/۲۵۷	مقدار ثابت
معنی دار است	۰/۰۲۵	۲/۱۴۵	۰/۴۳۳	۰/۰۸۳	قدمت موسسه حسابرسی

با توجه به جدول ۴ آماره t بدست آمده برای متغیر قدمت موسسه حسابرسی که سطح معنی داری ۰/۰۳۰ را نشان می‌دهد و مقدار بدست آمده در بتا ۰/۴۳۳، با ضریب اطمینان ۹۵٪ می‌توان گفت فرضیه H0 رد می‌شود و فرضیه H1 پذیرفته می‌شود یعنی اینکه بین قدمت موسسه

حسابرسی و پایداری سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معنی داری وجود دارد و این رابطه از نوع مثبت می‌باشد یعنی هر چه میزان قدمت موسسه حسابرسی بالاتر باشد، پایداری سود در شرکت‌ها بالاتر می‌رود و برعکس. با توجه به داده‌های بدست آمده می‌توان مدل این فرضیه را به صورت معادله ۲ نوشت:

$$EPERS = 0/257 + 0/184 AOID \quad (2)$$

با توجه به معادله ۲ قدمت موسسه حسابرسی می‌تواند رابطه با پایداری سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران داشته باشد و وقتی که علامت ضریب متغیر مستقل قدمت موسسه حسابرسی مثبت است یعنی اینکه قدمت موسسه حسابرسی دارای ارتباطی به صورت مستقیم (مثبتی) با پایداری سود دارد.

فرضیه فرعی سوم

نتایج آماری آزمون فرضیه فرعی سوم در جدول ۵ آمده است.

جدول ۵ نتایج آماری آزمون فرضیه فرعی سوم

مدل	ضریب همبستگی R	ضریب تعیین R2	آماره F	سطح معنی داری Sig	آماره دورین واتسون	نتیجه مدل
۳	۰/۴۵۷	۰/۲۰۹	۶/۹۸۸	۰/۰۰۰	۱/۶۶۸	معنی دار است

جدول ۵ میزان همبستگی بین متغیرها را نشان می‌دهد، برای بررسی میزان همبستگی بین متغیرها دورین واتسون باید در محدوده ۱/۵ تا ۲/۵ باشد که در حال حاضر درن گاره بالا آماره دورین واتسون ۱/۶۶۸ می‌باشد و در این محدوده قرارداد که نشان می‌دهد بین متغیرها خود همبستگی (همبستگی کاذب) وجود ندارد و متغیرها مستقل از یکدیگر هستند، و می‌توان از مدل رگرسیونی جهت آزمون فرضیه‌ها استفاده کرد. آماره F نشان می‌دهد که سطح معنی داری (sig = ۰/۰۰۰) کمتر از سطح خطای قابل قبول (α=۰/۰۵) است، لذا با ۹۵ درصد اطمینان می‌توان ادعا کرد که مدل رگرسیون معنی دار بوده و فرض خطی بودن رابطه بین دو متغیر شهرت موسسه حسابرسی و پایداری سود تایید می‌شود. ضریب تعیین - محاسبه شده برابر با ۰/۲۰۹ می‌باشد که بیان کننده این مطلب است که با فرض ثابت بودن سایر عوامل، ۲۰/۹٪ از تغییرات در پایداری سود توسط - تغییرات در شهرت موسسه حسابرسی توضیح داده می‌شود. جدول ۶ نتایج بررسی ضرایب رگرسیون خطی ساده فرضیه فرعی سوم را نشان می‌دهد.

جدول ۶ نتایج بررسی ضرایب رگرسیون خطی ساده فرضیه فرعی سوم

مدل	ضریب غیر استاندارد		آماره T	سطح معنی داری	نتیجه آزمون معنی داری
	بتا	انحراف استاندارد			
مقدار ثابت	۰/۲۹۸	۰/۰۶۶	۵/۸۰۱	۰/۰۰۰	معنی دار است
شهرت موسسه حسابرسی	۰/۱۶۸	۰/۰۸۱	۲/۶۹۱	۰/۰۰۰	معنی دار است

با توجه به جدول ۶ آماره t بدست آمده برای متغیر قدمت موسسه حسابرسی که سطح معنی داری ۰/۰۰۰ را نشان می‌دهد و مقدار بدست آمده در بتا ۰/۴۵۷، با ضریب اطمینان ۹۵٪ می‌توان گفت فرضیه H0 رد می‌شود و فرضیه H1 پذیرفته می‌شود یعنی این که بین شهرت موسسه حسابرسی و پایداری سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معنی داری وجود دارد؛ و این رابطه از نوع مثبت می‌باشد یعنی هر چه میزان شهرت موسسه حسابرسی بالاتر باشد، پایداری سود در شرکت‌ها بالاتر می‌رود و برعکس. با توجه به داده‌های بدست آمده می‌توان مدل این فرضیه را به صورت معادله ۳ نوشت.

$$EPERS = 0/298 + 0/168 AOID \quad (3)$$

فصلنامه مهندسی مدیریت نوین - دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهقان

با توجه به معادله ۳ شهرت موسسه حسابرسی می تواند رابطه با پایداری سود در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران داشته باشد و وقتی که علامت ضریب متغیر مستقل شهرت موسسه حسابرسی مثبت است یعنی اینکه شهرت موسسه حسابرسی دارای ارتباطی به صورت مستقیم (مثبتی) با پایداری سود می باشد.

فرضیه فرعی چهارم

نتایج آماری آزمون فرضیه فرعی چهارم در جدول ۷ آمده است.

جدول ۷ نتایج آماری آزمون فرضیه فرعی چهارم

مدل	ضریب همبستگی R	ضریب تعیین R2	آماره F	سطح معنی داری Sig	آماره دوربین واتسون	نتیجه مدل
۴	۰/۵۴۴	۰/۲۹۶	۵/۱۲۵	۰/۰۰۰	۱/۷۸۷	معنی دار است

جدول ۷ میزان همبستگی بین متغیرها را نشان می دهد، برای بررسی میزان همبستگی بین متغیرها دوربین واتسون باید در محدوده ۱/۵ تا ۲/۵ باشد که در حال حاضر در نگاره بالا آماره دوربین واتسون ۱/۷۸۷ می باشد و در این محدوده قرار دارد که نشان می دهد بین متغیرها خود همبستگی (همبستگی کاذب) وجود ندارد و متغیرها مستقل از یکدیگر هستند و می توان از مدل رگرسیونی جهت آزمون فرضیه ها استفاده کرد. آماره F نشان دهنده این مطلب می باشد که سطح معنی داری (sig = ۰/۰۰۰) کمتر از سطح خطای قابل قبول (α=۰/۰۵) است، لذا با ۹۵ درصد اطمینان می توان ادعا کرد که مدل رگرسیون معنی دار بوده و فرض خطی بودن رابطه بین دو متغیر دعاوی حقوقی بر علیه موسسه حسابرسی و پایداری سود تایید می شود. ضریب تعیین محاسبه شده برابر با ۰/۲۹۶ می باشد که بیان کننده این مطلب است که با فرض ثابت بودن سایر عوامل، ۲۹/۶٪ از تغییرات در پایداری سود توسط تغییرات در دعاوی حقوقی بر علیه موسسه حسابرسی توضیح داده می شود. جدول ۸ نتایج بررسی ضرایب رگرسیون خطی ساده فرضیه فرعی چهارم را نشان می دهد.

جدول ۸ نتایج بررسی ضرایب رگرسیون خطی ساده فرضیه فرعی چهارم

مدل	ضریب غیر استاندارد		آماره T	سطح معنی داری	نتیجه آزمون
	بتا	انحراف استاندارد			
مقدار ثابت	۰/۲۹۵	۰/۰۵۷	۶/۵۱۷	۰/۰۰۰	معنی دار است
دعاوی حقوقی بر علیه موسسه حسابرسی	۰/۱۶۶	۰/۰۸۹	۲/۳۸۸	۰/۰۰۰	معنی دار است

در جدول ۸ و با توجه به آماره t بدست آمده برای متغیر قدمت موسسه حسابرسی که سطح معنی داری ۰/۰۰۰ را نشان می دهد و مقدار بدست آمده در بتا ۰/۵۴۴، با ضریب اطمینان ۹۵٪ می توان گفت فرضیه H0 رد و فرضیه H1 پذیرفته می شود. یعنی اینکه بین دعاوی حقوقی بر علیه موسسه حسابرسی و پایداری سود در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معنی داری وجود دارد و این رابطه از نوع مثبت می باشد یعنی هر چه میزان دعاوی حقوقی بر علیه موسسه حسابرسی کمتر باشد، پایداری سود در شرکت ها بالاتر می رود و برعکس. با توجه به داده های بدست آمده می توان مدل این فرضیه را به صورت معادله ۴ نوشت.

$$EPERS = 0/366 + 0/178 LOIN \quad (۴)$$

با توجه به معادله ۴ دعاوی حقوقی بر علیه موسسه حسابرسی می تواند رابطه با پایداری سود در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران داشته باشد و وقتی که علامت ضریب متغیر مستقل دعاوی حقوقی بر علیه موسسه حسابرسی مثبت است یعنی اینکه دعاوی حقوقی بر علیه موسسه حسابرسی دارای ارتباطی به صورت مستقیم (مثبتی) با پایداری سود دارد.

فرضیه اصلی

نتایج آماری آزمون فرضیه اصلی در جدول ۹ آمده است.

جدول ۹ نتایج آماری آزمون فرضیه اصلی

مدل	ضریب همبستگی R	ضریب تعیین R2	آماره F	سطح معنی داری Sig	آماره دوربین واتسون	نتیجه مدل
کیفیت حسابرسی	۰/۴۵۱	۰/۲۰۳	۴/۶۰۱	۰/۰۰۰	۱/۲۱۸	معنی دار است

جدول ۹ میزان همبستگی بین متغیرها را نشان می‌دهد، برای بررسی میزان همبستگی بین متغیرها دوربین واتسون باید در محدوده ۱/۵ تا ۲/۵ باشد که در حال حاضر در نگاره بالا آماره دوربین واتسون ۱/۲۱۸ می‌باشد و در این محدوده قرار دارد که نشان می‌دهد بین متغیرها خود همبستگی (همبستگی-کاذب) وجود ندارد و متغیرها مستقل از یکدیگر هستند و می‌توان از مدل رگرسیونی جهت آزمون فرضیه‌ها استفاده کرد. آماره F نشان دهنده این-مطلب می‌باشد که سطح معنی داری (sig = ۰/۰۰۰) کمتر از سطح خطای قابل قبول (α=۰/۰۵) است، لذا با ۹۵ درصد اطمینان می‌توان ادعا کرد که-مدل رگرسیونی معنی دار بوده و فرض خطی بودن بین کیفیت حسابرسی و پایداری سود تایید می‌شود. ضریب تعیین محاسبه شده برابر با ۰/۲۰۳ می‌باشد که بیان کننده این مطلب است که با فرض ثابت بودن سایر عوامل، ۲۰٪ از تغییرات در پایداری سود توسط تغییرات در کیفیت حسابرسی توضیح-داده می‌شود. جدول ۱۰ نتایج بررسی ضرایب رگرسیونی خطی ساده فرضیه اصلی را نشان می‌دهد.

جدول ۱۰ نتایج بررسی ضرایب رگرسیونی خطی ساده فرضیه اصلی

مدل	ضریب غیر استاندارد		ضریب استاندارد	آماره T	سطح معنی داری	نتیجه آزمون
	بتا	انحراف استاندارد				
مقدار ثابت	۰/۲۶۵	۰/۰۷۷	۰/۴۵۱	۳/۳۱۱	۰/۰۰۰	معنی دار است
کیفیت حسابرسی	۰/۲۲۹	۰/۰۹۹	۰/۴۵۱	۲/۲۳۹	۰/۰۰۰	معنی دار است

در جدول ۱۰ و با توجه به آماره t بدست آمده برای متغیر کیفیت حسابرسی که سطح معنی داری ۰/۰۰۰ را نشان می‌دهد و مقدار بدست آمده در بتا ۰/۴۵۱، با ضریب اطمینان ۹۵٪ می‌توان گفت فرضیه H0 رد می‌شود و فرضیه H1 پذیرفته می‌شود یعنی اینکه بین کیفیت حسابرسی و-پایداری سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معنی داری وجود دارد و این رابطه از نوع مثبت می‌باشد یعنی هر چه میزان کیفیت حسابرسی بالاتر باشد، پایداری سود در شرکت‌ها بالاتر می‌رود و برعکس. . جدول ۱۱ و ۱۲ خلاصه نتایج آزمون فرضیات تحقیق را نشان می‌دهد.

جدول ۱۱ نتایج آزمون فرضیات فرعی تحقیق

فرضیه‌ها	شرح فرضیه	نتایج آزمون
فرعی ۱	بین اندازه موسسه حسابرسی و پایداری سود رابطه معناداری وجود دارد	تایید می‌شود
فرعی ۲	بین قدمت موسسه حسابرسی و پایداری سود رابطه معناداری وجود دارد	تایید می‌شود
فرعی ۳	بین شهرت موسسه حسابرسی و پایداری سود رابطه معناداری وجود دارد	تایید می‌شود
فرعی ۴	بین دعاوی حقوقی بر علیه موسسه حسابرسی و پایداری سود رابطه معناداری وجود دارد	تایید می‌شود

فصلنامه مهندسی مدیریت نوین – دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهقان

جدول ۱۲ نتیجه آزمون فرضیه اصلی تحقیق

نتایج آزمون	شرح فرضیه	فرضیه‌ها
تایید می‌شود	بین کیفیت حسابرسی و پایداری سود رابطه معناداری وجود دارد	اصلی

همان‌طور که در جدول ۱۱ و ۱۲ مشاهده می‌شود کلیه فرضیات تحقیق پذیرفته می‌شود یعنی کیفیت حسابرسی دارای رابطه معناداری با پایداری سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد. این رابطه در فرضیه‌های فرعی تحقیق بدین صورت می‌باشد که بین تمامی متغیرهای فرضیه‌های فرعی نیز ارتباط وجود دارد و رابطه بین آن‌ها تایید می‌شود.

نتایج پژوهش

نتایج حاصل از آزمون فرضیات تحقیق نشان داد بین کیفیت حسابرسی (شامل اندازه، قدمت، شهرت و دعاوی حقوق علیه موسسه حسابرسی) با پایداری سود رابطه معناداری وجود دارد. در واقع کیفیت حسابرسی بالاتر منتهی به اطلاعات نامتقارن کمتر و کیفیت بالاتر اطلاعات می‌شود و در نتیجه پایداری سود افزایش می‌یابد. با توجه به نتایج دستاوردهای تحقیق توصیه می‌شود که سرمایه‌گذاران و اعتباردهندگان در ارزیابی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس، علاوه بر وضعیت سوددهی و بازده حاصل در سهام شرکت‌ها، به روندهای گزارش شده در گذشته و پایداری آن نیز توجه نمایند تا در نهایت بهتر بتوانند در زمینه سرمایه‌گذاری و اعتباردهی بهتر تصمیم‌گیری نمایند. می‌توان به مجامع عمومی شرکت‌ها توصیه نمود که از موسسات حسابرسی بزرگتر، با شهرت بیشتر، با قدمت و تجربه بیشتر و با عدم دعاوی حقوقی یا دعاوی تیرنه شده برای حسابرسی شرکت‌های خود استفاده کرده و به سازمان بورس و اوراق بهادار توصیه می‌شود که در انتخاب حسابرس معتمد بورس به موسساتی که ویژگی‌های مذکور را داشته باشند توجه بیشتری نماید. برای دست‌یابی به کیفیت بالای حسابرسی در ایران لازم است به موسسات-حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی بیشتر بها داده شود و زمینه رقابت این موسسات با سازمان حسابرسی فراهم شود. نتایج حاصل از فرضیه اول (پایداری سود و اندازه موسسه حسابرسی) با نتیجه پژوهش فرانسویس و ویلسون (۱۹۸۸)، صالحی و همکاران (۱۳۹۵)؛ کمرن، پرینسیپ و ترامبتا (۲۰۰۸) و آستاها، امان و ژو (۲۰۱۵) همخوانی دارد. نتیجه فرضیه دوم با پژوهش پیری و همکاران (۱۳۹۲) و مهری و همکاران (۱۳۹۴) مطابقت دارد. نتیجه فرضیه سوم مشابه با پژوهش نمازی و همکاران (۱۳۹۰) و مهری و همکاران (۱۳۹۴) می‌باشد. نتیجه فرضیه چهارم با پژوهش مهری و همکاران (۱۳۹۴) مطابقت دارد. نتایج کلی این پژوهش نشان می‌دهد شرکت‌هایی که از حساب‌برسان با کیفیت بالا استفاده می‌کنند می‌توانند در آینده تاثیر آن را بر روی پایداری سود خود مشاهده نمایند. نتیجه کلی این پژوهش با پژوهش‌های صالحی و همکاران (۱۳۹۵)، بایو و مارلن (۲۰۱۲)، دیوایس، سو و ترامپیتز (۲۰۰۲)، کمرن، پرینسیپ و ترامبتا (۲۰۰۸)، داویس و نئو (۲۰۰۹)، مجتهدزاده و آقایی (۱۳۸۳)، سجادی و عربی (۱۳۸۹) همخوانی دارد. براساس نتایج پژوهش، لازم است دولت و سازمان حسابرسی مقررات و استانداردهایی برای کنترل هر چه بهتر رفتار مدیریت شرکت‌ها در انتخاب روش‌های متعدد حسابداری و مقررات دولتی که می‌تواند منجر به دستکاری و ارائه غیر واقعی سود شود، تدوین کنند. بهتر است این رهنمودها به گونه‌ای تدوین شوند که تا حد امکان رفتار مدیریت را کنترل کنند. توصیه می‌شود سازمان بورس و اوراق بهادار به منظور حفظ منافع عموم و حقوق سهامداران جزء بررسی جامع کیفیت سود و گزارشگری مالی شرکت‌ها را از ابعاد مختلف در دستور کار خود قرار دهد لذا سازمان بورس و اوراق بهادار شرکت‌هایی را که پایداری سود بهتر و بیشتری دارند مورد تشویق قرار دهد و تسهیلاتی برای آن‌ها در نظر گیرد.

منابع

- Ahmadpour, Ahmad., Esabate Tabari, Esmat., Talebtabar Ahangar, Meysam (2015), Earnings Quality and CEO Tenure, Journal of Empirical Research in accounting, vol 5, Issue 2, pp 1-14 (In Persian).
- Amini Bashirzadeh, Amin (2014), The Effect of Audit Quality on Stability of Earnings in Financially Helpless Companies, Master's thesis, Shahid Chamran University of Ahwaz (In Persian).
- Alavi, Seyyed Mohammad, Ghorbani, Behzad, Rostami, Vahab (2015), Investigating the Effective Factors on the Audit Quality of Auditing in the Audit Institutions of the Member of the Iranian Society of Official Accountants, Audit Knowledge, Vol. 15, No. 60, pp. 47-70 (In Persian).

- Asthana, S.C., Raman, K.K. and XU, H. (2015), “US-based Foreign Companies Choice of a US-based vs. Home Country-based Big N Principal Auditor and the Effect on Audit Fees and Earnings Quality”, *Accounting Horizons*, 29 (3), PP.631-666.
- Bahar Moghaddam, Mahdi., Mousavi Gouki, Ali(2016), Impact of Earnings Sustainability and Economic Conditions on Value Relevance of Accounting Information, Vol 5, Issue 4, pp 89-112(In Persian).
- Bandarian, Amirali, Vahidi Ezi, Ibrahim Maghsoudi, Faramarz (1397), The Effect of Quality Moderation and Continuity of Audit on the Relationship Between Ownership Structure and Earnings Management, *Financial Accounting and Audit Research*, Vol. 10, No. 37, pp. 195-213(In Persian).
- Bauw HV, Marleen Willekens2012. Evidence on (the lack of) Audit – quality. Differentiation in the Private Client Segment of the Belgian Audit Market; *European Accounting Review*; 13(3).p.p: 501 – 522.
- Bayat, Morteza., Zolghi, Hasan., Mirhoseini, Iraj(2015), A Survey of the Influence of Earning Sustainability on Value Relevance of Accounting Information, *Journal of accounting and auditing Review*, vol 22, Issue 1, pp 41-58(In Persian).
- Becker, C.L., M.L. DeFond, J. Jiambalvo, and K.R. Subramanyam. (1998). "The effect of audit quality on earnings management". *Contemporary Accounting Research*, Vol.15 (spring): 1-24.
- Bowlin, K. , Hobson, J. L & Piercey, M. D. (2014). The Effect of Auditor Rotation, Professional Skepticism, and Interactions with Manager on Audit Quality. Retrieved from <http://www.ssrn.com>.
- Cameran,KL, Prencipe and A., & P. Trombetta. 2008. The international debate over mandatory auditor rotation: A conceptual research framework. *Journal of International Accounting, Auditing & Taxation* 8.p.p: 43-66.
- DeAngelo, L., (1981). Auditor independence, “low-balling” and disclosure regulation. *Journal of Accounting and Economics* -113 3 127.
- DeFond, M. Zhang, J. (2014). A review of archival auditing research. *Journal of Accounting and Economics*. In Press, doi:10.1016/j.jacceco.2014.08.007.
- Davis, R. A. and D. Neu .2009*.. A note on the association between audit firm size and audit quality. *Contemporary Accounting Research* (Spring).p.p: 479–488.
- Davis, Soo and Trompeter., K.R. (2002), “Do non-audit service fees impair auditor independence? Evidence from going concern opinions”, *Journal of Accounting Research*, Vol. 40 No. 4, pp. 1247-74.
- Ebraheem Saleem Salem Alzoubi(2017), Audit quality, debt financing, and earnings management: Evidence from Jordan, *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation* ,journal homepage: www.elsevier.com/locate/inta.
- Farimani, Alireza, Eliasi, Alireza (2015), The Effect of Audit on the Stability of Earnings of Tehran Stock Exchange Companies, First International Conference on Applied Economics and Business, Tehran, Knowledge-Driven Firm(In Persian).
- Francis, J.R. & Wilson, E.R. (1988), “Auditor Changes: A Joint Test of Theories Relating to Agency Costs and Auditor Differentiation”, *The Accounting Review*, 63(4), PP. 663-682.
- Hasas Yeganeh, Yahya(2016), The Impact of Corporate Governance Mechanisms on Audit Quality and Real Earnings Management , *Journal of Emprical Research in accounting*, vol 5, Issue 4, pp 23-45(In Persian).
- Hogan, C . E (1997) "Costs and Benefits of Audit Quality in the IPO Market : a self - Selection Analysis" , *The Accounting Review* . Vol . 72 , No . 1 , pp . 67-86.
- Imani, Pedram., Hajjiha, Zohre., Amirhoseini, Zahra(2017), The examination of effect of earnings persistence and profitability on disclosure level of Corporate Social Responsibility listed in Stock Exchange in Tehran, *Management accounting*, vol 10, Issue 33, pp 73-88(In Persian).
- Ittonen, K. , Vahamaa E. and Vahamaa S. (2013) Female Auditors and Accruals Quality, *Accounting Horizons*, Vol. 27, No. 2, PP. 205–228.
- International Auditing and Assurance Standards Board. (2011).«Audit Quality an IAASB Perspective».NEY YORK.USA.
- Khodadadi, Vali., Ghorbani, Ramin., Hajizade, Saeed., Heydari moghaddam, Peyman(2012), Persistence of the Cash Component of Earnings for Companies Listed in Tehran Stock Exchange, *Journal of accounting knowledge*, vol 3, Issue 9, pp 79-99(In Persian).

فصلنامه مهندسی مدیریت نوین – دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهقان

- Kouaiba Amel, Anis Jarbouib., (2014), "External Audit Quality And Ownership Structure: Interaction and Impact on Earnings Management of Industrial And Commercial Tunisian Sectors", Journal of Economics, Finance and Administrative Science 19, PP. 78–89.
- Leif, A. B. & Mattias, H. (2013). Earnings sustainability, economic conditions and the value relevance of accounting information. Scandinavian Journal of Management. 29 (3): 314-324.
- Mehri Ehsan; Amir Mohammad Mehri and Rahmatollah Mohammadipour(2015), A Study on the Relationship Between Qualification of Audit and Stability of Profits in Accepted Companies in Tehran Stock Exchange, The First International Management and Accounting Conference with Valuation Approach, Tehran, Islamic Azad University, Science and Research Branch Fars(In Persian).
- Mirzaii Ali, Ghorbani, Behzad (2015), The Effect of Auditors' Audit Quality on Stock Profit Stability of Companies Acquired in Tehran Stock Exchange , International Management Conference on Horizon 1404, Tehran, Islamic State Research Institute, Islamic Azad University, Tehran Branch of the East(In Persian).
- Mohd Noor, Nurul Fitri, Zuraidah Mohd Sanusia, Lee Teck Heang, Takiah Mohd Iskandar, Yusarina Mat., (2015), "Fraud Motives and Opportunities Factors on Earnings Manipulations 7th International Conference on Financial Criminology", Wadham College, Oxford, United Kingdom. Procedia Economics and Finance 28, PP. 126 – 135.
- Mojtahedzadeh, Vida and Aghaei, Parvin (2004), Effective factors on the quality of independent auditing, from independent auditors and users, Accounting and Auditing Reviews, No. 38, pp. 53-76(In Persian).
- Namazi, Mohammad; Bayazidi, Anvar; Jabarzadeh Kangarlui, Saeed (2011), Investigating the Relationship Between Audit Quality and Earnings Management of Listed Companies in Tehran Stock Exchange, Accounting and Audit Research, Vol. 3, No. 9, pp. 4-21(In Persian).
- Niomaram, Hashem., Pazouki, Parisa(2015), Management bonus and earning persistence, Management accounting, vol 8, Issue 24, pp 61-71(In Persian).
- Parvizi, Mehdi, Hamed Rezaei and Ali Alizade(2014), The Relationship between Audit Quality and Stability of Profits in Companies Accepted in the Tehran Stock Exchange, The First National Conference on Management and Accounting in the New World of Business, Economics and Culture, Ali Abad Katoul, University Islamic Azad University of Aliabad Katoul(In Persian).
- Parviz, Sheikh Mohammadi, Amir, Javadi, Nematollah (2013), Investigating the relationship between the size of the audit firm, the number of audit firms auditing clients, audit knowledge, Year 13, No. 51, pp. 1-26(In Persian).
- Piri, Parviz, Sheikh Mohammadi, Amir, Javadi, Nematollah (2013), Investigate the relationship between the size of the audit firm, the number of audit firms auditing clients., audit knowledge, Year 13, No. 51, pp. 1-26(In Persian).
- Sajjadi, Hosein., Ebrahimimand, Mahdi(2005), Increasing factors for independence of the independent auditor, The university of Tehran, scientific Journals Database, vol 12, Issue 2, pp 95-112(In Persian).
- Salehnejad, Hasan., Vaghfi, Hesam., Sadeghian, Bahram., Ahangari, Mahnaz(2015), The Relation between Stock Price Response and Sustained Earnings Growth, Vol 4, Issue 4, pp 51-70(In Persian).
- Salehi, Allahkaram., Bozorgmehrian, Shahrokh., Amini, Amin(2017), Investigating the Effect of Audit Quality on Sustainability of Earnings (Case study: a Comparison between Financially-Distressed Companies and the Rest of Companies in Tehran Stock Exchange), Journal management system., Vol 5, Issue 20, pp 47-60(In Persian).
- Safari Bidescan; Saeed; Nasrallah; Mohammad Hussein (2016); The simultaneous presence of auditors on the part of statutory auditor and auditor of companies increases moral hazard or increases the quality of audit ; Accounting and Auditing Studies, Issue 19, pp. 1-24(In Persian).
- Sajjadi, Seyyed Hossein, Arabic, Mehdi (2010), The Effect of Audit Quality on Profit Management, Official Journal Accounting Quarterly, No. 24, pp. 16-23(In Persian).
- Sepasi, Sahar., Hasanzadeh, Morteza(2016), The effect of economic dimension of corporate social responsibility on sustainability of earnings, Iranian Journal of Value & Behavioral accounting, Vol 1, Issue 1, pp 123-138(In Persian).
- Tendello, B. & Vanstraelen, A. (2008). "Earnings Management and Audit Quality in Europe: from the Private Client Segment", European Accounting Review, Vol. 17, No. 3, 447-469.
- Vaez, Seyyed Ali; Ahmadi, Mohammad Reza Dana; Rashidi Baghi, Mohsen(2014), The effect of audit fees on audit quality in Companies Listed in Stock Exchange, Vol 1, Issue 1, pp 87-107(In Persian).
- Watts, R. L. and J. L. Zimmerman (1986) "Positive Accounting Theory" , Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, Inc.

فصلنامه مهندسی مدیریت نوین – دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهقان

Relationship between Audit Quality and Earnings Persistence In companies of Tehran exchanges

Kaveh parandi¹, Ehsan mehri², Seyed Hesam Vaghfi³

Abstract

The aim of this study was to investigate the effect of audit quality on earnings persistence in Pharmaceutical companies listed on the Tehran Stock Exchange. This research is based on objective, Applied And after the event through information using the approach in the past. To achieve its objectives, the community and the sample consists of 25 pharmaceutical company listed on the Tehran Stock Exchange were active in the pharmaceutical industry. Over a period of 7 years from 1390 to 1396 were investigated. To test Hypotheses of univariate regression uses spss software is used finally a General Multivariate regression model is presented. The results indicate that audit quality can be affected by corporate earnings persistence. The relationship between audit quality and earnings persistence has a positive and significant relation is. The results of this study indicate that high-quality firms of auditors could impact on the future stability of their own earnings per persistence has a positive and significant relation is. the results of this study indicate that high-quality firms of auditors, could impact on the future stability of their own earnings per persistence.

Keywords:

Audit quality, earnings persistence, Size Of institution, Antiquity Of institution, Fame Of institution, Legal Claims Of institution.

---

¹ Department of Management, Economics and Accounting, Payame Noor University, Tehran, Iran

² Corresponding Author, Department of Management, Economics and Accounting, Payame Noor University, Tehran, Iran.
ehsan9914@gmail.com

³ Department of Management, Economics and Accounting, Payame Noor University, Tehran, Iran